ZAKON O SREDNjOJ ŠKOLI ("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 11/2001, 11/2004, 17/2004, 15/2012 i 5/2017 - dr. zakon)

Odredbe Zakona o srednjoj školi ("Sl. novine SBK", br. 11/2001, 11/2004, 17/2004 i 15/2012), koje se odnose na obrazovanje odraslih osoba, prestaju da važe danom stupanja na snagu Zakona o obrazovanju odraslih osoba ("Sl. novine SBK", br. 5/2017), odnosno 22. aprila 2017. godine.

ZAKON O SREDNjOJ ŠKOLI

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 11/2001, 11/2004, 17/2004, 15/2012 i 5/2017 - dr. zakon)

I. OPĆE ODREDBE

Član 1

Srednja škola je ustanova u kojoj se obavlja srednje obrazovanje i odgoj učenika koji su završili osnovnu školu.

Član 2

Srednja škola može biti:

- gimnazija (opća, matematičko-informatička, jezička, pedagoška, sportska i dr.)

- tehnička i srodne škole

- stručna škola (zanatska)

- umjetnička škola (likovna, muzička i druge)

- specijalna škola za učenike s teškoćama u psihičkom i fizičkom razvoju

- vjerska škola

Član 3

U stručnoj školi mogu se realizirati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja I i II stepena stručne spreme, odnosno stručno osposobljavanje preko kurseva.

Stjecanjem obrazovanja iz prethodnoga stava ne stječe se srednja stručna sprema.

Član 4

U srednjoj školi, osim realiziranja programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, mogu se realizirati i programi dopunskog obrazovanja i stručnog usavršavanja.

Član 5

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim srednjim školama u skladu s članom 7. Okvirnoga zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 18/03 - u daljnjem tekstu: Okvirni zakon).

Nastavnici moraju uvažavati te objašnjavati razlike između triju službenih jezika Bosne i Hercegovine kad god je to od značaja za predmete koje predaju.

Ne smije biti diskriminacije učenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških i drugih posebnosti, kao niti zbog korištenja bilo kojeg jezika ili pisma konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Ne smije biti diskriminacije nastavnika ili drugog zaposlenika pri imenovanju, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili prilikom donošenja druge odluke u vezi s tom osobom, zbog toga što u školi koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda, u usmenom ili pisanom izražavanju.

Član 6

Državljaninu Bosne i Hercegovine koji se, u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 12/03), izjasni pripadnikom nacionalne manjine, osigurat će se nastava iz maternjeg jezika, kao i druga prava u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Ako lice na koje se primjenjuje prethodni stav želi pohađati nastavu iz maternjeg jezika na svom jeziku, prilikom upisa obavijestit će školu da je pripadnik nacionalne manjine i škola će ro prihvatiti kao činjenicu bez daljnjih provjera i dokaza.

Nastava iz maternjeg jezika će se obavljali u razredu, u zasebnom razredu ili grupi, ili pojedinačno.

Nastavnik zadužen za nastavu iz. prethodnoga stava mora imati dovoljno znanja odnosnoga jezika kako bi se osiguralo da može predavati jezik na odgovarajućem nivou.

Ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjohosanskog kantona (u daljnjem tekstu: ministar) odgovoran je za uspostavljanje nastavnoga plana i programa) za nastavu maternjega jezika i za osiguravanje nastavnih sredstava za tu nastavu.

Član 7

Srednje obrazovanje i odgoj je djelatnost od javnog interesa.

Član 8

Razvoj djelatnosti srednjeg obrazovanja i odgoja utvrđuje se planom koji donosi Skupština Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona).

Planom iz prethodnoga stava naročito se utvrđuje potreba, obim i vrsta srednjeg obrazovanja i odgoja za određeni period u Srednjobosanskom kantonu (u daljnjem tekstu: Kanton).

Mrežu srednjih škola utvrđuje Vlada Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Član 9

Srednju školu može osnovati domaće i strano pravno ili fizičko lice, u svim oblicima vlasništva, u skladu s ovim zakonom.

Srednju školu kao javnu ustanovu osniva Skupština Kantona na prijedlog Vlade Kantona.

Srednju vjersku školu može osnovati vjerska zajednica.

Aktom o osnivanju srednje škole utvrđuje se naziv, djelokrug rada i druga pitanja značajna za rad srednje škole.

Srednju školu mogu zajednički osnovati dva ili više osnivača.

Ako srednju školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti utvrđuju se ugovorom.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole koja nema status javne ustanove, osnivač mora pribaviti saglasnost Ministarstva.

Privatna škola može se osnovati u skladu s načelima i standardima utvrđenim ovim zakonom to ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Član 9a

Danom stupanja na snagu ovoga zakona, ujedinit će se rukovodstvo i uprava u svim.školama koje koriste istu školsku zgradu, i u područnim Šškolama u kojima rukovodstvo i uprava nisu jedinstveni s matičnom školom, ili gdje se nastava izvodi prema više nastavnih planova i programa.

Škole iz stava 1. ovoga člana imat će jednog direktora i pomoćnika direktora koji ne mogu biti pripadnici istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, jedan upravni odbor škole i jedan sekretarijat. Rukovođenje i upravljanje školom uredit će se i organizirati na način koji osigurava ravnopravnost jezika, pisma, akata, školskih isprava i školskih programa.

Član 10

Srednje škole osnivaju se i rade u skladu s pedagoškim standardima za srednje obrazovanje i odgoj (u daljnjem tekstu: pedagoški standardi) i normativima školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava (u daljnjem tekstu: normativi).

Pedagoške standarde i normative iz stava 1 ovoga člana donosi Ministarstvo.

Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole u skladu s pedagoškim standardima i normativima.

Član 11

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole kao javne ustanove, osnivač usvaja elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja srednje škole (u daljnjem tekstu: elaborat).

Elaborat obavezno sadrži: potrebe društva za obrazovanjem određenog stručnog zvanja ili zanimanja, dužinu trajanja obrazovanja, profil i stepen stručne spreme koji se stječe po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete po pedagoškim standardima i normativima te potrebna sredstva.

Član 12

Srednja škola se može osnovati:

- ako prilikom osnivanja ima najmanje 4 odjeljenja ukoliko se radi o samostalnoj školi

- ako prilikom osnivanja ima najmanje 2 odjeljenja za svaku vrste škole ukoliko se radi o mješovitoj srednjoj školi

- ako specijalne i umjetničke srednje škole prilikom osnivanja imaju najmanje 2 odjeljenja

- ako područno odjeljenje umjetničke srednje škole ima najmanje 2 odjeljenja, a specijalne 1 odjeljenje

- ako ima odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu s nastavnim planom i programima

- ako ima sredstva za ostvarivanje odgovarajućeg nastavnog plana i programa

- ako ima školske prostorije, opremu i nastavna sredstva u skladu s odgovarajućim normativima

Broj učenika u odjeljenjima i grupama te stručna zvanja i zanimanja u okviru kojih se ostvaruje obrazovanje i odgoj u srednjoj školi, utvrđuje se pedagoškim standardima.

Pedagoškim standardima utvrđuje se i broj učenika i odjeljenja za osnivanje mješovite srednje škole.

Član 13

Srednja škola može početi s radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti predviđeni odredbama ovoga zakona.

Novoosnovana srednja škola počinje s radom početkom školske godine.

Uvođenje novog nastavnog plana i programa, odnosno proširivanje djelatnosti ili promjena obrazovanja i odgoja u okviru rada srednje škole zahtijeva utvrđivanje odgovarajućih uvjeta rada, u skladu sa stavom 1 ovoga člana.

Član 14

Osim što se upisuje u sudski registar, srednja škola koja ispunjava uvjete za rad upisuje se u Registar srednjih škola koji vodi Ministarstvo.

Škola upisana u Registar srednjih škola može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda i oblika obrazovanja.

Srednja škola briše se iz Registra srednjih škola kada prestane ispunjavati uvjete propisane ovim zakonom.

Spisak verifikovanih srednjih škola objavljuju se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Bliže propise o postupku utvrđivanja uvjeta, o sadržajima i načinu vođenja Registra srednjih škola donosi Ministarstvo.

Član 15

U zavisnosti o uvjetima, mogućnostima i potrebama, u srednjoj školi može se organizirati izvođenje obrazovno-odgojnog rada srednjeg obrazovanja u specijalnim odjeljenjima srednje škole i odjeljenjima umjetničke škole, po odgovarajućim programima.

Odjeljenja iz prethodnoga stava mogu početi s radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti rada u skladu s ovim zakonom.

Član 16

Srednja škola može biti organizirana u sastavu druge ustanove, preduzeća i drugog pravnog lica, s tim da zadržava svojstvo pravnog lica.

Statusne promjene srednje škole koje se odnose na obrazovno-odgojni rad, važe od početka naredne školske godine.

Odluku o statusnoj promjeni srednje škole donosi osnivač.

Statusne promjene škole, osim prijavljivanja sudu, obavezno se prijavljuju Ministarstvu radi upisu u Registar srednjih škola.

Član 17

Radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanju pomoći i razvoju oblika obrazovno-odgojnog rada, srednje škole mogu se udruživati u jednu ili više zajednica srednjih škola, s tim da svaka srednja škola zadržava svojstvo pravnog lica.

Prava, obaveze i međusobni odnosi srednjih škola udruženih u zajednicu srednjih škola, utvrđuju se ugovorom.

Zajednica srednjih škola ima pravila kojima se regulišu poslovi, zadaci i rad zajednica srednjih škola.

Na pravila zajednice saglasnost daje Ministarstvo.

Član 18

Srednja škola može organizirati izvođenje dijela nastavnih planova van svoga glavnog sjedišta, u skladu sa zakonom i drugim propisima, uz suglasnost Ministarstva. Na teritoriji Kantona nastavne planove mogu provoditi škole čije je sjedište van Kantona, u skladu s ovim zakonom i drugim propisima te uz suglasnost Ministarstva.

Obrazovno-odgojni rad iz stava 1 ovoga člana može se organizirati kada ima dovoljan broj učenika za najmanje dva odjeljenja.

Za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stavova 1 i 2 ovoga člana, osnivač srednje škole dužan je prethodno pribaviti saglasnost općine na čijem području se to obrazovanje obavlja.

Obrazovno-odgojni rad iz stava 1 ovoga člana može otpočeti kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad, u skladu s ovim

zakonom.

Član 19

Rad srednje škole je javan.

Srednja škola ima pečat.

Član 20

Srednja škola prestaje s radom ako ne ispunjava uvjete potrebne za rad propisane ovim zakonom i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljnjim radom.

Akt o prestanku rada srednje škole donosi osnivač.

Ako u Ministarstvu utvrde da srednja škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču da donese akt o prestanku rada škole.

Ako osnivač srednje škole u roku tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 4 ovoga člana ne donese akt o prestanku rada srednje škole, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada srednje škole i provodi postupak brisanja te škole iz Registra srednjih škola.

Ako se Skupština Kantona, kao osnivač srednje škole, ne izjasni o prijedlogu iz stava 4 ovoga člana u roku tri mjeseca, Ministarstvo donosi akt o prekidu rada u srednjoj školi koji je privremenog karaktera i važi do konačne odluke Skupštine Kantona.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada srednje škole odredit će se rok prestanka, odnosno prekida rada srednje škole koji ne može biti prije završetka tekuće školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada srednje škole, osnivač je dužan učenicima omogućiti nastavak i završavanje započetog obrazovanja.

Akt o prestanku rada srednje škole objavljuje se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Član 21

Na osnivanje, rad i prestanak rada srednje škole primjenjuju se opći propisi o ustanovama, ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

III. OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

1. Zajedničke odredbe

Član 22

U srednjoj školi obrazuju se:

- redovni učenici normalnog psihičkog i fizičkog razvoja, nadareni učenici i učenici sa specijalnim potrebama

- osobe koje žele da se stručno usavršavaju, dopunski obrazuju i stručno usavršavaju preko raznih oblika obrazovanja

Član 23

Nastavnim planom i programom odgovarajuće srednje škole (u daljnjem tekstu: nastavni plan i program) utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj i vrsta, obim i trajanje obrazovanja u srednjoj školi.

Nastavnim planom i programom utvrđuju se oblici rada.

Nastavni plan i program mora odražavati interese konstitutivnih naroda u skladu s prihvaćenim evropskim i međunarodnim konvencijama.

Član 24

Nastavnim planom i programom za svaku vrstu srednje škole utvrđuje se, u zavisnosti o vrsti obrazovanja, odnos općeobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnog dijela programa.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se i fond nastavnih sati i odgovarajući programski sadržaj dodatnog obrazovanja za nadarene učenike.

Član 25

Sastavni dio nastavnog plana i programa srednjeg obrazovanja i odgoja za svaku vrstu škole, grupu nastavnih predmeta, odnosno predmet čine i specifični sadržaji čiji obim ne može biti veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.

Specifične sadržaje iz prethodnoga stava ovoga člana utvrđuje upravni odbor srednje škole, na osnovu prijedloga osnivača, učenika, njihovih roditelja, odnosno staratelja i nastavničkog vijeća škole, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Izuzetno, u vjerskim školama specifični sadržaj iz stava 1 ovoga člana može biti i veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program, ali ne veći od 40%.

Član 26

Nastavne planove i programe, uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, donosi Ministarstvo za sve vrste srednjih škola.

Nastavne planove i programe za sve vrste srednjih škola, uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, Ministarstvo donosi u skladu sa zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa kako je utvrdi Agencija za nastavne planove i programe, u skladu s članovima 42., 43. i 48. Okvirnoga zakona.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata, koje ustanovljuje Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju, u skladu s članovima 46. do. i 47. Okvirnoga zakona, usvaja i provodi Ministarstvo.

Srednjim školama koje nemaju status javne ustanove ostavlja se mogućnost izučavanja vlastitih sadržaja do 30% od nastavnog plana i programa iste vrste škole.

Član 27

Školska godina traje od 1. septembra tekuće godine do 31. augusta naredne kalendarske godine.

Nastava se ostvaruje po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji realiziraju u okviru 35 nastavnih sedmica.

Nastava u završnom razredu srednje škole traje 32 radne sedmice, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 30 nastavnih sedmica.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnu i sportsku djelatnost škole, planirano godišnjim programom rada i kalendarom u odjeljenskoj knjizi.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Zimski odmor za učenike traje tri sedmice nakon završetka prvog polugodišta, a ljetni odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Srednja škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Član 28

Srednja škola ostvaruje nastavu u petodnevnoj radnoj sedmici.

Nastavni sat traje 45 minuta. Sat praktične nastave traje 60 minuta ako se izvodi izvan škole.

Ukupno opterećenje nastavom i ostalim vidovima neposrednog obrazovno-odgojnog rada ne može iznositi više od 35 nastavnih sati sedmično.

Član 29

Srednja škola je dužna ostvariti godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom. Ako se utvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, produžit će nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Srednja škola koja ne ostvari predviđen godišnji fond nastavnih sati ne može izdavati svjedodžbe o završenom razredu, odnosno obrazovanju.

Član 30

Obrazovno-odgojni rad ne smije se prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev zbog elementarnih nepogoda, epidemije i drugih naročito opravdanih razloga, a po odluci Ministarstva.

Član 31

Ministarstvo može odobriti, zavisno o klimatskim ili drugim uvjetima, produžetak zimskog odmora, a najduže za jednu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike srednjih škola na području jedne općine mora biti istovremen, s izuzetkom vjerskih škola, shodno njihovom planu i programu.

Član 32

Rad srednje škole u toku školske godine utvrđuje se godišnjim programom rada koji sadrži oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, u skladu s metodologijom koju za svaki tip srednje škole utvrđuje Pedagoški zavod.

Godišnji program rada srednje škole donosi upravni odbor na prijedlog nastavničkog vijeća, do 30. septembra za tekuću školsku godinu.

Srednja škola dostavlja godišnji program rada osnivaču, Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

Član 33

Izleti, stručne posjete i ekskurzije, predviđeni godišnjim programom rada srednje škole, računaju se u radne dane.

Ekskurzije se organiziraju i izvode u skladu s načelima koja utvrđuje Pedagoški zavod u skladu s programom rada iz stava 1 ovoga člana.

Član 34

U srednjoj školi organizuju se slobodne aktivnosti učenika uključivanjem u razne oblike rada, a zasnivaju se na dobrovoljnom izjašnjavanju učenika.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada i pravilima srednje škole, u skladu s pedagoškim standardima.

Član 34a

Srednja škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju poticajnom za sticanje znanja, koje poštuje i podržava individualnost

svakog učenika, kao i njegov kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeru, koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ili štete za zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih ili nezakonitih materija.

Član 35

U srednjoj školi nije dopušteno političko djelovanje i organiziranje.

Član 36

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učeničku zadrugu može organizirati najmanje 30 učenika srednje škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena praktičnim radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod srednje škole.

Član 37

Radi utvrđivanja novih oblika i sadržaja rada, Ministarstvo može jednu ili više srednjih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovoga zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika nastavnim satima, načinu ocjenjivanja znanja, organiziranja odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalne srednje škole i proglašenje postojećih škola eksperimentalnim, uređuje se bližim propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 38

U srednjoj školi upotrebljavaju se školski udžbenici koje je odobrilo Ministarstvo.

Školskim udžbenikom kao osnovnim nastavnim sredstvom podrazumijeva se i zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga literatura koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio, pisani u skladu s koncepcijom udžbenika.

Član 38a

Tokom nastavnih i drugih aktivnosti u školi ne smiju se upotrebljavati ili izlagati didaktički ni drugi materijali, a nastavnici i drugo školsko osoblje ne smiju davati izjave, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu ili religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj ili vjerskoj grupi.

Za nadzor nad provođenjem odredbi stava 1. ovoga člana nadležno je Ministarstvo. Po primljenoj prijavi, postupak provodi posebna komisija koju osniva ministar.

Na prijedlog komisije iz prethodnoga stava, Ministarstvo donosi konačnu i obavezujuću odluku.

Član 39

Srednja škola ima pravila - statut, koja donosi upravni odbor srednje škole.

Pravilima srednje škole, osim sadržaja utvrđenih zakonom, uređuju se i pitanja koja se odnose:

- na utvrđivanje vrste, oblika i organiziranja obrazovno-odgojnog rada

- na utvrđivanje oblika i načina vanrednog obrazovanja učenika

- na uvjete konkursa za prijem nastavnika, stručnih saradnika i saradnika

- na način donošenja pravila o kućnom redu

- na način ostvarivanja saradnje škole s roditeljima, odnosno starateljima učenika

- na način organiziranja i izvođenja praktične nastave s proizvodnim radom, rada u školskim radionicama za praktičnu nastavu, stjecanje i raspoređivanje sredstava

- na rad zajednice učenika škole

- na postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa

- na organiziranje ferijalne prakse

- na organiziranje rada učeničkih zadruga u školi te stjecanje i raspoređivanje sredstava

- na postupak stručnog usavršavanja nastavnika

- na vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak izbora u zvanju

- na druga pitanja značajna za rad škole

Član 40

U srednju školu se mogu upisati učenici koji su s uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj.

Upisuje se na osnovu općeg uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole, uspjeha iz pojedinih nastavnih predmeta relevantnih za vrstu škole, koje utvrđuje Pedagoški zavod, i usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

U specijalnu srednju stručnu školu mogu se upisati učenici na osnovu svjedodžbe o završenoj specijalnoj osnovnoj školi i preporuke stručne službe profesionalne orijentacije.

Član 41

Za upis u gimnaziju, umjetničku, tehničku i srodne škole može se organizirati prijemni ispit, o čemu odlučuje Ministarstvo.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita donosi Ministarstvo.

Član 42

Na završetku srednjeg obrazovanja polaže se matura, a u stručnoj školi za III i IV stepen stručne spreme polaže se završni ispit s praktičnim radom.

Uvjete, način i postupak polaganja prijemnog ispita, mature i završnog ispita u školama koje imaju status javne ustanove propisuje Ministarstvo.

Član 43

Organizacija provjere znanja i sposobnosti učenika na prijemnom ispitu, polaganje mature i polaganje završnog ispita u stručnim školama, utvrđuju se pravilima škole.

2. Posebne odredbe

Član 44

U gimnaziji se obrazuju redovni učenici po opće-obrazovnim programima i programima prema tipu gimnazije.

Nastavni plan i program izvodi se u četverogodišnjem trajanju, čijim završavanjem učenik stječe srednju školsku spremu.

Gimnazije su opće ili specijalizirane, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa.

Član 45

U tehničkoj i srodnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici u trajanju od četiri godine po opće-obrazovimin i stručnom programu srednjeg obrazovanja.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole, za svaki tip škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog sadržaja stručno-teorijskog i praktičnog dijela nastave.

U tehničkoj i srodnoj školi stiču se odgovarajuća stručna zvanja.

Član 46

U stručnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici za odgovarajuća zanimanja u trajanju od jedne do četiri godine.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se zanimanje i trajanje obrazovanja te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih sadržaja i sadržaja praktične nastave.

Član 47

U tehničkoj i srodnoj školi i stručnoj školi mogu se obrazovati i vanredni učenici polaganjem ispita, uz obavezu pohađanja instruktivne nastave najmanje 40% od ukupnog fonda.

Vanredni učenik koji ne pohađa instruktivnu nastavu ne može polagati ispite.

Za vanredne učenike škola može organizovati nastavu prilagođenu nastavnim planovima i programima toga obrazovanja.

Polaganje ispita u srednjoj školi reguliše se posebnim propisom kojeg donosi Ministarstvo.

Član 48

Učenici stručne škole, nakon završenog III ili IV stepena stručne spreme, mogu se nadalje obrazovati za stjecanje majstorskoga ispita u odgovarajućoj stručnoj školi koja ispunjava uvjete za obrazovanje u skladu s ovim zakonom.

Program i uvjeti za majstorski ispit utvrđuju se odgovarajućim nastavnim planom i programom koji donosi Ministarstvo.

Član 49

U stručnoj školi obrazuju se redovni učenici sa specijalnim potrebama po prilagođenim programima za odgovarajuća zanimanja I, II i III stepena stručne spreme, po preporuci komisije za kategorizaciju i službe za profesionalnu orijentaciju.

Član 50

Završavanjem stručne škole u najmanje trogodišnjem trajanju, učenik stječe srednju stručnu spremu.

Završavanjem stručne škole u trajanju od jedne do dvije godine, učenik stječe nižu stručnu spremu.

Član 51

Praktična nastava u tehničkoj, srodnoj i stručnoj školi izvodi se u skladu s nastavnim planovima i programima u adekvatno opremljenim objektima za takav vid poslova - školskim radionicama, laboratorijima i kabinetima, preduzećima i drugim ustanovama i institucijama.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole, kao i stručne škole može se utvrditi obaveza obavljanja ferijalne prakse učenika te program i vrijeme trajanja takve prakse.

Bliži uvjeti izvođenja praktične nastave i ferijalne prakse reguliraju se ugovorom između škole i davaoca objekta.

Član 52

U umjetničkoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici po, najmanje, četverogodišnjem nastavnom planu i programu, čijim završavanjem učenik stječe srednju stručnu spremu.

Vrsta umjetničke škole određuje se prema vrsti nastavnog plana i programa.

Član 53

Djeca i mladi s posebnim obrazovnim potrebama obrazovat će se u redovnim školama i prema programima po prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izrađuje se za svakog učenika, uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa,

Djeca i mladi s ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama ako im nije moguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Djeca koja ne mogu pohađati redovnu školu mogu pohađati specijalno odjeljenje koje može biti u sastavu redovne škole.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad s djecom i mladima s posebnim potrebama te druga pitanja, bliže se uređuju podzakonskim propisom.

Član 54

U vjerskoj školi obrazuju se učenici po programu općeobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručno obrazovanje vjerskih službenika.

IV. UČENICI

Član 55

Status učenika srednje škole stiče se upisom.

Status redovnog učenika može se steći samo u jednoj srednjoj školi.

Srednjoškolsko obrazovanje dostupno je svima u skladu s postignutim uspjehom u osnovnoj školi, osobnom interesu i

sposobnostima.

Učenici se u srednju školu upisuju na osnovu konkursa koji se objavljuje preko sredstava javnog informisanja, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Način upisa u srednju školu utvrđuje se pravilima srednje škole, u skladu s kriterijima propisanim ovim zakonom.

Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno, što podrazumijeva osiguranje uvjeta za slobodan pristup i učestvovanje u obrazovanju, naročito u pogledu osiguranja pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom potrebnom didaktičkom materijalu.

Član 56

Državljani Bosne i Hercegovine koji su završili osnovno obrazovanje ili su se obrazovali u drugom kantonu ili inozemstvu, upisuju se i nastavljaju školovanje, u principu, pod istim uvjetima kao i učenici Kantona.

Učenici koji su se obrazovali u inozemstvu mogu se uvjetno upisati u odgovarajuću srednju školu dok se ne izvrši nostrifikacija, odnosno ekvivalencija njihovih svjedodžbi a najduže do završetka prvog polugodišta tekuće godine.

Upis učenika u srednju školu iz stava 2 ovoga člana obavlja se u skladu s posebnim zakonom o nostrifikaciji i ekvivalenciji stečenih obrazovnih isprava koje obavlja Ministarstvo.

U svim spornim slučajevima upisa i nastavljanja obrazovanja odlučuje Ministarstvo.

Član 57

Učenik srednje škole može se istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istovrsnoj ili drugoj srednjoj školi, izuzev u gimnaziji i srednjoj vjerskoj školi te, kao vanredni učenik, steći i drugo obrazovanje.

Izuzetno, umjetničku školu mogu pohađati učenici koji redovno pohađaju i drugu srednju školu.

Pravilima srednje školu utvrđuju se bliži uvjeti stjecanja obrazovanja u smislu stava 1 ovoga člana.

Status učenika srednje škole prestaje:

- ispisivanjem iz srednje škole

- gubljenjem prava na daljnje redovno obrazovanje u toj školi

- isključivanjem iz srednje škole

- završavanjem obrazovanja u srednjoj školi

Postupak i uvjeti za utvrđivanje napuštanja srednje škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Član 57a

Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu na području Bosne i Hercegovine priznaje se za daljnji nastavak obrazovanja u Kantonu, u skladu s nastavnim planom i programom i drugim uvjetima utvrđenim važećim propisima.

Ako se prema uvjetima iz prethodnoga stava učenik upisuje u naredni razred (godinu), škola je dužna omogućiti mu polaganje eventualne razlike predmeta najkasnije do 15. aprila tekuće godine.

Član 59

Redovan učenik koji s uspjehom ne završi razred ima pravo ponoviti ga.

Tokom redovnog obrazovanja učenik može samo jednom ponavljati razred.

Član 60

Redovan učenik koji u toku obrazovanja zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje za jednostavniji program.

Član 61

Učenik se može ispisati iz srednje škole:

- ako iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje

- ako prelazi u drugu srednju školu

Učenik se može ispisati i u drugim slučajevima, ali najkasnije dva mjeseca prije završetka obrazovanja.

Srednja škola ispisanim učenicima i/dajc uvjerenje o postignutom uspjehu na posljednjoj klasifikaciji.

Član 62

Srednja škola može učenicima koji su proglašeni vrhunskim sportistima ili nadarenim učenicima s međunarodnog takmičenja, odobrili odsustvovanje s nastave radi pripremanja i učešća na takmičenju, u skladu s pravilima škole.

Član 63

Srednja škola u toku obrazovanja sistematski prati razvoj učenika, njihove sklonosti i sposobnosti, vrednuje rezultate njihovog rada i usmjerava ili u skladu s programom profesionalne orijentacije za izbor odgovarajućeg obrazovanja.

Član 64

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje u srednjoj školi je stalno, tokom cijele školske godine.

Ocjene su brojčane.

Ocjena se učeniku mora javno saopćiti i obrazložiti.

Brojčane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Bliži propis o napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 65

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena na kraju oba polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit, poslije obavljenih ispita.

Član 66

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje odjeljensko vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Učenik, njegov roditelj, odnosno staratelj, imaju pravo prigovora na zaključenu ocjenu.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u komisiji.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku tri dana od dana saopćenja ocjena.

Nastavničko vijeće dužno je u roku tri dana donijeti odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, osnovat će komisiju koja će provjeriti znanje učenika u roku dva dana.

Ako nastavničko vijeće ne prihvati prigovor, učenik ili roditelj imaju pravo prigovora Ministarstvu, koje će donijeti odluku u roku od tri dana, Odluka je obavezujuća za školu.

Član 67

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred:

- odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50

- vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50

- dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50

- dovoljnim uspjehom ako je imao sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu od 2,00 do 2,50

Član 68

Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene, upućuje se na popravni ispit u augustovskom ispitnom roku.

Učenik koji ne polaže popravni ispit, upućuje se da ponavlja razred.

Član 69

U srednjoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljavajuće i loše.

Ocjenu vladanja utvrđuje odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Član 70

Učenik koji u toku obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u toku jedne školske godine.

Pravilima srednje škole utvrđuje se način bržeg napredovanja, odnosno završetka dvaju razreda u toku jedne školske godine.

Član 71

O završenom razredu, odnosno obrazovanju, srednja škola izdaje svjedodžbu.

Učeniku koji s uspjehom položi maturski, odnosno završni ispit srednje škole izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Svjedodžba, odnosno diploma koju izdaje verifikovana srednja škola ima važnost javne isprave.

Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene prema nastavnom planu i programu, koje su izdale verificirane obrazovne ustanove na području Bosne i Hercegovine, imaju isti status kao svjedodžbe i diplome izdane u Kantonu.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu u Bosni i Hercegovini koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se bez uvjetovanja za daljnji nastavak i završetak obrazovanja prema tom istom programu u Kantonu.

Član 72

Na zahtjev učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja srednja škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome, na osnovu podataka iz matične knjige.

Član 73

Srednja škola vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti: matičnu knjigu, ljetopis, imenik učenika, dnevnik rada, registre i sl.

Podaci u matičnoj knjizi i ljetopisu trajne su vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, diplome, đačke knjižice i načinu vođenja evidencije o dokumentaciji u srednjoj školi donosi Ministarstvo.

Član 74

Učenik može polagati dopunski, popravni, razredni i maturski, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit može se polagati iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljnjeg nastavka srednje škole te nakon provedenog postupka nostrifikacije.

Nastavničko vijeće srednje škole utvrđuje obim polaganja dopunskih ispita.

Razredni ispit polažu redovni učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja ili vanredni učenici iz svih predmeta jednog razreda, odnosno obrazovanja, po odgovarajućem nastavnom programu.

Razredni ispiti organiziraju se u slučajevima kada je učenik opravdano izostao s nastave više od jedne trećine planiranih sati u drugom polugodištu.

U slučaju utvrđenih nepravilnosti, nastavničko vijeće će poništiti ispit.

Bliže propise o organiziranju, načinu, vremenu i uvjetima polaganja ispita u srednjoj školi donosi Ministarstvo.

Član 75

Učeniku koji u toku četverogodišnjeg obrazovanja i odgoja postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, može se, osim svjedodžbe o završenom IV razredu i diplome o završenom obrazovanju, izdati posebna diploma u znak priznanja za postignute rezultate - "učenik generacije".

Obrazac posebne diplome iz stava I ovoga člana propisuje Ministarstvo.

Učeniku koji postiže dobre rezultate u obrazovno-odgojnom procesu i drugim aktivnostima u srednjoj školi, mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima srednje škole.

Učenici koji su postigli odličan uspjeh u svim razredima srednje četverogodišnje škole oslobođeni su polaganja mature ili završnog ispita.

Član 76

Učeniku koji neredovno pohađa srednju školu, nemarno se odnosi prema radu i učenju, raznim aktivnostima u školi, ima nepravilan odnos prema drugim učenicima i nastavnicima te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere ako se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Odgojno-disciplinske mjere mogu biti:

- opomena

- ukor razrednika

- ukor odjeljenskog vijeća

- ukor direktora

- ukor nastavničkog vijeća

- isključenje iz srednje škole

Ukor nastavničkog vijeća i isključenje iz škole izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Učenik, odnosno njegov roditelj ili staratelj na odgojno-disciplinske mjere: ukor nastavničkog vijeća i isključenje iz škole, mogu podnijeti žalbu upravnom odboru škole.

Član 77

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene vladanja učenika.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena, a u toku školske godine može se ublažavati ili ukinuti.

Član 7S

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini trajanja izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju i ukidanju i posljedičnom odnosu na ocjenu vladanja učenika, kao i o naknadi počinjene materijalne štete, utvrđuje se pravilima škole.

Član 79

Srednja škola je obavezna na početku školske godine, odnosno obrazovanja, upoznati učenike s njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima srednje škole.

Član 80

Radi povezivanja s društvenom zajednicom i suradnje roditelja i škole, u srednjoj školi osniva se vijeće roditelja i vijeće učenika.

Vijeće roditelja čine predstavnici roditelja, predstavnici škole (nastavnici, učenici i administrativno osoblje) i zainteresirani predstavnici lokalne zajednice, s tim da većinu u vijeću čine roditelji.

Način i postupak osnivanja i rada vijeća bliže se uređuje općim aktima škole i statutom vijeća.

Vijeće roditelja:

a. promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi

b. predstavlja stavove roditelja učenika upravnom odboru škole

c. podstiče aktivno uključivanje roditelja u rad škole

d. informira upravni odbor škole o svojim stavovima, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, kada ocijeni daje to potrebno ili na zahtjev upravnog odbora škole

e. učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi

f. predlaže i bira predstavnike roditelja u upravni odbor škole

U svrhu poboljšanja saradnje između lokalne zajednice, škola i roditelja, u srednjim školama može se osnovati udruženje roditelja i nastavnika.

Član 80a

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čije su dužnosti:

a. promoviranje interesa škole u zajednici na čijem području se škola nalazi

b. predstavljanje stavova učenika o radu škole

c. informiranje upravnog odbora škole o svojim stavovima o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, kada ocijeni daje to potrebno ili na zahtjev upravnog odbora škole

Postupak osnivanja i način rada vijeća učenika utvrđuju se općim aktima škole.

V. NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 81

Programske sadržaje općeobrazovnih predmeta mogu realizirati nastavnici koji su završili odgovarajuće fakultete na kojima se obrazuju nastavnici VII stepena visoke stručne spreme.

Stručno-teorijsku i praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici koji su završili odgovarajući fakultet VII stepena visoke stručne spreme i dopunsko psihološko-pedagoško i metodičko obrazovanje stečeno na fakultetu koji obrazuje nastavnike.

Praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi Instruktori sa završenim najmanje V stepenom stručne spreme, specijalisti s pet godina odgovarajućeg radnog iskustva u struci.

Član 82

Pedagoške, psihološke, socijalno-zaštitne, programerske, zdravstvene, bibliotekarske i druge stručne poslove obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi obavljaju stručni saradnici sa završenim odgovarajućim fakultetom VII stepena stručne spreme.

Organiziranje i realiziranje poslova stručnog saradnika u srednjoj školi planira se i obavlja u skladu s pedagoškim standardima.

Član 83

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici biraju se na osnovu konkursa koji raspisuje upravni odbor škole.

Radnici iz slava 1. ovoga člana mogu zasnovati radni odnos na određeno vrijeme i bez konkursa ako se radi o privremenim zamjenama nastavnika i stručnih saradnika, a najduže na period od 60 dana.

Vjeroučitelj u školi ne može zasnovati radni odnos ako mu nadležna crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlaštenju za podučavanje vjeronauke.

Član 84

Svi radnici srednje škole moraju obaviti fjekarski pregled do početka nastave za tu školsku godinu.

Osoba koja boluje od zarazne ili duševne bolesti ili je alkoholičar, ne može raditi u srednjoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi daje nastavak, stručni saradnik i saradnik te drugi radnik škole obolio od zarazne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, bit će oslobođen od izvođenja nastave ili neposrednog kontakta s učenicima.

Srednja škola je dužna nastavnika iz stava 3 ovoga člana rasporediti na drugo odgovarajuće radno mjesto prema njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti i stručnoj spremi.

Ako nastavnik odbije raspored, prestaje mu radni odnos.

Član 85

Pravilima srednje škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika i stručnih saradnika u okviru 40-satne radne sedmice te korištenje dnevnog odmora u toku radnog dana, u skladu s pedagoškim standardima.

Član 86

U okviru 40-satne radne sedmice nastavnici mogu imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada koji se realiziraju u srednjoj školi s tim da se norma sati utvrđuje u skladu s pedagošku standardima.

Izuzetno, nastavnik može najduže zajedno polugodište pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati i više od 25 a maksimalno 35 nastavnih sati sedmično neposrednog obrazovno-odgojnog rada s učenicima.

Član 87

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koriste godišnji odmor, u pravilu, u toku ljetnog odmora.

Godišnji odmor nastavnika, stručnih saradnika i saradnika traje najmanje 30 radnih dana.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici, koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti do 30. juna naredne godine.

Dužina korištenja godišnjeg odmora nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, utvrđuje se pravilima škole.

Član 88

Nastavnici imaju pravo i dužnost organizirati i obavljati neposredan obrazovno-odgojni rad, pratiti, podsticati i pomagati razvoj učenika, stručno se usavršavati i izvršavati druge zadatke, utvrđene zakonom i pravilima škole.

Član 89

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik koji prvi put zasniva radni odnos u srednjoj školi, obavezan je, nakon isteka najmanje jedne, a najkasnije do dvije godine neposrednog obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi, položiti stručni ispit za samostalno obavljanje obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi.

Stručni ispit se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje Ministarstvo.

U stručnu komisiju mogu se imenovati stručne osobe Ministarstva, profesori odgovarajućih fakulteta i stručni savjetnici Pedagoškog zavoda te istaknuti nastavnici iz škola.

Program polaganja stručnog ispita, sastav komisije pred kojom se polaže stručni ispit, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu, zatim oblici, način i program stručnog

usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, kao i vođenje evidencije o stručnom usavršavanju bliže se uređuju propisima koje donosi Ministarstvo.

Član 90

Za samostalno obavljanje poslova i zadataka i osavremenjivanje obrazovno-odgojnog procesa u srednjoj školi, nastavnici, stručni saradnici i saradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi omogućavaju sticanje zvanja pod odgovarajućim uvjetima.

Postupak ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi, ocjene rada, stjecanje zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenja dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuju propisima koje donosi Ministarstvo.

Član 91

Nastavnik koji za svoj rad bude dva puta ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom, gubi pravo na daljnji rad u nastavi.

Član 92

Izuzetno, nastavnik može izgubiti pravo na daljnji rad u nastavi ako nadležni organ srednje škole, Pedagoški zavod koji obavlja stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik ne obavlja svoje dužnosti u skladu s ovim zakonom, drugim propisima i pravilima srednje škole.

Član 93

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredan obrazovno-odgojni rad, srednja škola će takvog nastavnika rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik odbije ovakav raspored, može mu prestati radni odnos u školi.

Ako nastavnik kome je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, odnosno radne zadatke, ostaje u školi dok ne zasnuje radni odnos u drugoj ustanovi ili dok mu ne prestane

radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od dana prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos u školi.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliže odredbe o postupku provođenja ovoga člana Zakona.

Član 94

Nastavniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj je ispunio uvjete za prestanak radnog odnosa u skladu sa Zakonom o radu i drugim propisima o statusnim pravima radnika iz radnog odnosa.

Član 95

Za nastavnika i stručnog saradnika ne može biti izabrana osoba koja je pravosnažno osuđena za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje toga poziva.

Nedostojnost za obavljanje poziva iz prethodnoga stava ovoga člana u svakom pojedinačnom slučaju procjenjuje upravni odbor škole.

VI. NADZOR

Član 96

Nadzor nad provođenjem ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor provode prosvjetni inspektori u skladu s posebnim zakonom.

Stručni pedagoški nadzor obavljat će zavodi za školstvo u skladu s propisima koje donosi Ministarstvo.

Član 97

Stručni nadzor obavlja se najmanje jedanput u dvije godine.

Stručni nadzor obuhvata:

- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja i obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada

- praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi, rada direktora i pomoćnika direktora

- praćenje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju obrazovno-odgojnog rada, ocjenjivanje i napredovanje učenika, a posebno nadarenih učenika

Srednja škola je obavezna omogućiti nesmetano obavljanje stručnog i inspekcijskog nadzora te uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

Član 98

O obavljenom stručnom nadzoru podnosi se izvještaj nastavničkom vijeću i upravnom odboru srednje škole te Ministarstvu.

Na osnovu izvještaja o stručnom nadzoru, nastavničko vijeće srednje škole donosi ocjenu rada i napredovanja nastavnika, stručnog saradnika i saradnika.

Bliže odredbe o obavljanju stručnog nadzora donosi Ministarstvo.

Do osnivanja kantonalnog Pedagoškog zavoda koristit će se usluge Pedagoškog zavoda Sarajevo i Zavoda za Školstvo Mostar.

VII. UPRAVLJANJE SREDNJOM ŠKOLOM

Član 99

Srednjom školom upravlja upravni odbor škole, koji se bira iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, prema postupku koji podzakonskim propisom uređuje ministar. Izbor se obavlja po načelu ravnopravne zastupljenosti predstavnika ovih struktura.

Sastav upravnog odbora škole mora odražavati nacionalnu strukturu učenika, roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, u skladu s Okvirnim zakonom.

Obavljanje dužnosti člana upravnog odbora škole dobrovoljno je i bez naknade.

Član 100

Upravni odbor srednje škole, osim poslova utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- bira nastavnike

- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na daljnji obrazovno-odgojni rad

- razmatra plan upisa učenika

- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika i stručnih saradnika

- odlučuje o žalbama roditelja, odnosno staratelja učenika na odgojno-disciplinsku mjeru

- odlučuje, na prijedlog nastavničkog vijeća ili direktora, o prigovoru nastavnika, stručnog saradnika i saradnika, izjavljenom na ocjenu o radu

- imenuje i razrješava direktora škole

- usvaja pravila srednje škole

- usmjerava, nadzire i ocjenjuje rad direktora

- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun

- usvaja izvještaj o finansijskom poslovanju

- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i druge opće akte srednje škole

- odlučuje o prigovoru radnika na rješenje o pravima i obavezama iz radnog odnosa

- rješava pitanja odnosa s osnivačem

- odgovara osnivaču za rezultat rada srednje škole

- podnosi osnivaču, najmanje jedanput godišnje, izvještaje o finansijskom poslovanju

- obavlja i druge poslove u skladu s pravilima srednje škole

Član 101

Srednjom školom rukovodi direktor koji se imenuje na period od četiri godine.

Za direktora srednje škole može biti imenovana osoba koja, osim općih uvjeta, ispunjava i uvjete za nastavnika ili pedagoga u toj vrsti

odgojno-obrazovne ustanove i ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima.

Član 102

Direktora škole imenuje upravni odbor srednje škole, na osnovu provedenog konkursa, uz prethodnu saglasnost osnivača i Ministarstva.

Prethodnu saglasnost za imenovanje direktora srednje škole čiji je osnivač Skupština Kantona, daje Ministarstvo.

Ako direktor nije imenovan, upravni odbor će, bez konkursa, imenovati vršioca dužnosti direktora iz reda nastavnika i stručnih saradnika u srednjoj školi.

Vršilac dužnosti direktora ima sva prava i dužnosti direktora.

Vršilac dužnosti direktora rukovodi srednjom školom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci od dana njegova imenovanja.

Član 103

Direktor srednje škole obavlja slijedeće poslove:

- rukovodi radom škole

- zastupa i predstavlja Školu prema trećim osobama i odgovara za zakonitost rada srednje škole

- predlaže program obrazovno-odgojnog rada i aktivnosti za njegovo unapređivanje u okviru godišnjeg programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njegovu realizaciju

- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika srednje škole na određene poslove i zadatke i vrši njihovo ocjenjivanje u skladu s rezultatima njihovoga rada

- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada upravnom odboru škole, osnivaču i (Pedagoškom zavodu) i Ministarstvu

- odgovara upravnom odboru za rezultate rada srednje škole

- izvršava odluke stručnog organa i organa upravljanja

- predlaže unutrašnju organizaciju i sistematizaciju poslova i zadataka u srednjoj školi

- odlučuje o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa u srednjoj školi

- podnosi upravnom odboru izvještaj o financijskom poslovanju

- obavlja druge poslove u skladu s pravilima srednje škole

Član 104

Upravni odbor može razriješiti direktora i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na lični zahtjev

- ako su zbog provođenja akta ili odluke koju je donio nastale veće štete po ustanovu ili radnike zaposlene u ustanovi

- ako upravni odbor ne prihvati izvještaj o radu škole

- ako je rad direktora u stručno-pedagoškom nadzoru ocijenjen nezadovoljavajućim, ili po prijedlogu Ministarstva na osnovu nalaza prosvjetne inspekcije

U slučajevima iz alineja 2, 3 i 4 razrješenje direktora može od upravnog odbora zahtijevati osnivač Ministarstvo.

Ako upravni odbor ne obavi predloženo razrješenje direktora u roku dva mjeseca od dana prijema prijedloga Ministarstva, Ministarstvo će samo obaviti razrješenje istovremeno imenovati vršioca dužnosti direktora srednje škole, a najduže na period od 6 mjeseci.

Član 105

Srednja škola može na poslovima rukovođenja općim aktom utvrditi poslove pomoćnika direktora, u skladu 5 pedagoškim standardima.

Imenovanje pomoćnika direktora vrši upravni odbor srednje škole, na prijedlog direktora, iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika direktora te ovlaštenia i dužnosti utvrđuju se pravilima škole.

Član 106

Srednja škola ima sekretara.

Za sekretara može biti izabrana osoba koja osim općih uvjeta ima najmanje višu školsku spremu.

Prioritet pri izboru imaju lica pravite struke.

VIII. STRUČNI ORGANI SREDNJE ŠKOLE

Član 107

U srednjoj školi djeluju stručni organi:

- nastavničko vijeće, koje čine nastavnici i stručni suradnici

- odjeljensko vijeće

- stručni aktiv nastavnika određenih nastavnih oblasti

Član 108

Nastavničko vijeće je stručni organ, a obavlja slijedeće poslove i zadatke

- stara se o organiziranju obrazovno-odgojnog rada u školi i preduzima mjere za unapređivanje toga rada

- analizira uspjeh učenika i rad razrednih, odnosno odjeljenskih vijeća

- na prijedlog direktora, određuje razrednike

- bira oblike nastave i, saglasno tome, raspoređuje učenike po odjeljenjima i obavlja podjelu predmeta na nastavnike, odnosno utvrđuje organizaciju nastave u 40-satnoj radnoj sedmici

- odobrava učenicima završavanje dvaju razreda u toku jedne školske godine

- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje

- osigurava nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature

- utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa rada srednje škole, rada stručnih organa, tijela i komisija

- utvrđuje program i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika

- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže ocjenu o njihovom radu i unapređivanju

- vodi brigu o profesionalnoj orijentaciji učenika

- imenuje komisiju za polaganje ispita

- odobrava i organizira polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita koje se obavlja u školi, u skladu s ovim zakonom te razmatra i usvaja izvještaje o ispitima

- donosi odluku o poništenju ispita

- stara se o zajednici učenika škole

- razmatra izvještaje o završenom stručnom nadzoru, po potrebi inspekcijskom pregledu, preduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršenju tih mjera

- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i pravilima srednje škole

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor srednje škole ili stručna osoba koju on odredi ako općim aktom srednje škole nije drugačije utvrđeno.

Član 109

Odjeljensko vijeće obavlja sljedeće poslove i zadatke:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju

- neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika

- predlaže oblike nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini i za pojedine grupe učenika, ili učenika pojedinačno

- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu

- utvrđuje zaključne ocjene

- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika te predlaže mjere za unapređivanje obrazovno-odgojnog rada u odjeljenju

- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima srednje škole

IX. UČENIČKI DOMOVI

Član 110

Odredbe ovoga zakona o statusu, osnivanju, radu i prestanku rada, posebnom društvenom interesu, javnosti rada, godišnjem programu rada i izvještaju, nadzoru nad radom, o upisu, pravima i obavezama učenika, o izboru, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja, stručnih saradnika i saradnika, organu rukovođenja, organu upravljanja te

vođenju dokumentacije i evidencije, odnose se i na učeničke domove u kojima se osigurava odgoj i obrazovanje, zdravstvena zaštita, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 111

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000.00 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola:

1. ako otpočne s radom prije nego što ispuni uvjete za rad (članovi 12 i 13 ovoga zakona)

2. ako izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom razredu, odnosno obrazovanju prije upisa u Registar srednjih škola (član 14 ovoga zakona)

3. ako bez odobrenja Ministarstva prekine nastavu (član 30 ovoga zakona)

4. ako na bilo koji način naruši okruženje u kojem djeluje (član 34a.)

5. ako organizira rad specijalnog odjeljenja ili odjeljenja muzičke škole i počne s radom prije nego što ispuni uvjete za rad (član 15 ovoga zakona)

6. ako ne upotrebljava školske udžbenike u skladu s članom 38 ovoga zakona

7. ako obavi dopunske popravne, razredne i maturske ispite suprotno propisu donesenom na osnovu člana 74 ovoga zakona

Za prekršaj iz prethodnoga stava kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 500,00 KM.

Član 112

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000.00 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola:

1. ako učenici u toku dana, odnosno sedmice imaju veći broj od broja nastavnih sati utvrđenih članom 28 ovoga zakona

2. ako ne realizira godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom (član 29 ovoga zakona)

3. ako ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu (član 32 ovoga zakona)

4. ako organizira eksperimentalnu nastavu suprotno članu 37 ovoga zakona

5. ako obavlja vrednovanje rada, sistemsko praćenje razvoja učenika i usmjerava učenika suprotno članovima 64, 65, 66, 67, 68 i 69 ovoga zakona

6. ako ne vodi propisanu dokumentaciju obrazovno-odgojne djelatnosti u skladu s članom 73 ovoga zakona

7. ako ne obavi Ijekarski pregled radnika srednje škole u skladu s članom 84 ovoga zakona

Za prekršaj iz prethodnoga stava kaznit će se i odgovorna osoba u srednjoj školi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 500,00 KM.

XI. PRIJELAZNE ODREDBE

Član 113

Sve srednje škole dužne su ispuniti uvjete iz članova 12 i 13 ovoga zakona i, u skladu s članom 14 ovoga zakona, upisati se u Registar srednjih škola do kraja 2001. godine.

Član 114

Postojeće srednje škole koje osiguraju uvjete za realiziranje nastavnog plana i programa srednje škole, mogu upisati učenike u I razred po odredbama ovoga zakona od školske 2001/2002. godine.

Postojeće srednje škole dužne su uskladiti svoju organizaciju, djelatnost i pravila s odredbama ovoga zakona do kraja 2001. godine.

Škole iz prethodnoga stava dužne su obaviti izbor upravnih odbora i direktora prema odredbama ovoga zakona u roku 6 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 115

Skupština Kantona donijet će dugoročni plan, predviđen članom 8 ovoga zakona, u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 116

Skupština Kantona preuzima prava i obaveze osnivača prema postojećim srednjim školama osnovanim po ranijim propisima.

Član 117

Ministarstvo će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti bliže propise:

- o postupku utvrđivanja uvjeta, sadržaju i načinu vođenja Registra srednjih škola

- o osnivanju i radu eksperimentalnih škola

- o sadržaju i načinu polaganja prijemnih ispita i mature u gimnaziji, srednjoj tehničkoj i srednjoj srodnoj školi te sadržaju i načinu polaganja završnog ispita u srednjim stručnim školama

- o participaciji troškova obrazovanja u srednjim školama i učeničkim domovima

- o sadržaju svjedodžbe, odnosno diplome, đačke knjižice, indeksa i načinu vođenja evidencije o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi

- o postupku ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, ocjenama, stjecanju zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenju dokumentacije o njihovu radu

- o obavljanju stručnog nadzora

- o radu učeničkog doma

Član 118

Ministarstvo će donijeti:

1. nastavne planove i programe za sve vrste škola, predviđene ovim zakonom

2. pedagoške standarde za sve vrste srednjih škola

3. normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava za: gimnazije, umjetničke škole, vjerske škole, tehničke i srodne škole, stručne škole i specijalnu srednju školu

4. normativ higijensko-tehničkih uvjeta za rad učeničkih domova

Član 119

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa Kantona u srednjem obrazovanju osiguravaju se kamonalnim budžetom.

Sredstva za rad škola osigurava osnivač.

Sredstva za rad srednjih škola kojima je osnivač Skupština Kantona osiguravaju se u kantonalnom budžetu.

Srednje škole kojima Kanton nije osnivač, mogu biti sufinansirane i sredstvima kantonalnog budžeta ukoliko su njihovi programi od interesa za Kanton.

Član 120

Srednja škola može sticati sredstva i od participacije učenika, prodajom usluga i robe na tržištu, od najamnina, donacija, poklona i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 121

Za nastavnike i stručne saradnike koji nemaju propisanu školsku spremu u skladu s ovim zakonom, škola je dužna držati stalno otvoren konkurs za popunu tih radnih mjesta licima koja ispunjavaju zakonom propisane uvjete.

Član 122

Osobe koje nisu stekle potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje u skladu s ranijim propisima, a u radnom odnosu su u srednjoj školi, dužne su ga steći u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Ukoliko osobe iz stava I ovoga člana u propisanom roku ne steknu potrebno obrazovanje, ne mogu nadalje obavljati odgojno-obrazovni rad u srednjoj školi.

Član 123

Učenici koji su prije stupanja na snagu ovoga zakona upisali određeni program srednjoškolskog obrazovanja, imaju pravo završiti obrazovanje u skladu s upisanim programom ili nastavili obrazovanje u skladu s programom srednje škole utvrđenom odredbama ovoga zakona, uz obavezu polaganja razlikovnih ili dopunskih ispita.

Član 124

Osobama koje su do 30. juna 1992. godine stekle svjedodžbe ili druge obrazovne isprave srednjoškolskog obrazovanja, uključujući vojne i vjerske škole na području republika bivše Jugoslavije, priznaje se stručna sprema.

Član 125

Ako je postupak osnivanja srednje škole bio u toku pz dan stupanja na snagu ovoga zakona, okončat će se u skladu s odredbama ovoga zakona.

Član 126

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaju se primjenjivati svi raniji propisi o školovanju u srednjim školama na području Srednjobosanskog kantona.

Član 127

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o srednjoj školi

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 11/2004)

Član 21

Ovaj zakon objavljuje se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona" i stupa na snagu na dan objavljivanja.

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o srednjoj školi

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 17/2004)

Član 21

Ovaj zakon stupa na snagu idućega dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", a njime se potvrđuje Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi, koji je donio predstavnik za Bosnu i Hercegovinu Odlukom kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 11/04) i koji je stupio na snagu 4. augusta 2004. godine.

Samostalni član Zakona o izmjeni
Zakona o srednjoj školi

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 15/2012)

Član 2

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".